

Szerkesztőség és
kiadóhivatal

Makó, Kazinczy-u. 3.

Megjelenik hétfő kivételével
minden nap.Pontosabb alkalommal hét-
főn reggel is.

M A K Ó I FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva

Félévre . . . 3 K 50 f.

Egy óra . . . K 60 f.

Vidékre postán küldve:

Félévre . . . 7 K — f.

Egy óra . . . 1 K 20 f.

Hirdetések díjszabás szerint

Főmunkatárs telefon száma 63.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 110.

Halottak napja

Makó, november 1.

Egy bántóan csendes birodalom: a halottak országa elevenedett, népesült meg a mai napra. A tíz napotok ez, kik megpihenve a hűs föld ölében, nem torzsalkodtok és nem rághatók le egymás csontjairól a hűs, mint azok, kik még itt bolyonganak e nyomorult földtekén.

Az elmulás érzete e napon a földi embert magába szállásra készíti. Egy pillanatra elnémul minden harag, béke váltja fel a torzsalkodást, az élethalálharc megszokott zivajában csönd lesz és millió, meg millió láng gyul ki azokon a néma sirhantokon, melyeknek hozzátartozói még itt élnek e nyomorult világon. A szeretet mécsese, a kegyelet fénye minden láng, melyeket meggyújtottak meg. És hányan gyújtottak ilyet, mert hisz' alig van a földön halandó, kinek valakijét ne rejtené már a sir.

Mindenki siet a harang hívó szavára ki a halottak csöndes birodalmába, hol már letarolt a mező, lombkoronájától megfosztva áll a fa és ez még inkább emlékezteti az embert az elmulás, a megsemmisülés szomorú gondolatára. De azért mindenki szorongó kebelével jelenik meg a sirdombok világában, hogy egy évben egyszer az ajkáról elrebbenő hő fohászból beszéljen halottjával. És mikor a kis dombra elhelyezi a magába szállott ember azt a virágkoszorút, melylyel az ősz által megkopaszított sivárságot, illetve a nagy természet mostoha és minden élőt megsemmisítő munkáját akarja pótolni, ugyanakkor önkéntelenül elszáll kebléből egy

hő fohász, melylyel a hitrege szerint halottjával folytat beszélgetést az élő.

Mikor a holtak birodalmában magunkba szállva ekként elmélkedünk, ugyanakkor önként eszünkbe jut a magyar haza, mely nem más ma, mint egy nagy sirhalom, mely alá elvan temetve a magyar nemzet függetlensége, szabadsága.

Oh kevesen, nagyon kevesen vannak ma a négy folyó ölében, kik megjelennek hazánk nagy sirhalmodnál, hogy meggyujtsák a honszerelemnek igaz mécsesét.

A nemzet széthúzása, egymás meg nem értése és számtalan külszínes alakítás, értéktelen cafrang régen kioltották a nemzet nagy többségének lelkéből a honszerelem lángját, így azon a nagy sirhalmon, melynek neve: magyar haza, nincs is mit meggyujtani.

Nem gyul ki a magyar haza nagy sirhalmodnál a honszerelem lángja, mert a léha nagy többség elnyomni igyekszik ama kevés honfi lelkében élő halavány mécsesét is, melyet alig-alig táplál a magyar haza szerelméből gyenge sugárban kiáradó, pislákoló független gondolkodás éltető melege.

De volt már és lesz is még olyan halottak napja, mikor a sok megaláztatás után, jogaink elkobzása, alkotmányunk végleges eltiprása után föleszmél lethargiájából a nemzet és a haza nagy sirhalman kigyugyulad ismét a honszerelem lángja, de ez már nem lesz a halottak napja, hanem a nemzeti megújulás, a nemzeti önállóság és függetlenség újból pirkadó hajnala.

Wekerle bünei

Titkos megállapodás Bienertékkel

— Express tudósítás —

Budapest, november 1.

A készfizetések körül támadt bizonytalanság lecsendesedett és a válság, a mely szombaton még egész komolysággal veszélyeztette a politikai helyzetet, mert a készfizetések ügye ma már csak pénzügyi szakkérdés.

Nagyon csalódnak, kik azt hiszik, és nagyon rosszul vannak értesülve, a kik azt hirdetik, hogy a tegnapi beállott kedvező fordulat tulajdonképpen egy mesterségesen elrendezett válság-komédiának előre megállapított felvonása volt. A beavartak épp ellenkezőleg azt tudják, hogy a készfizetések ügyében hozott tárgyalások igen súlyos akadályokon mentek keresztül és hogy a tárgyalás végső pillanatában tényleg olyan volt a helyzet, mintha abból csak az egyik kormány távozásával lehetne kimenekülni.

A megoldást

a király közbelépése

segítette elő, a ki előtt a magyar kormány a bizonyítékok egész sorát tárta fel annak igazolására, hogy 1892. óta egész sor olyan megállapodás jött létre a két kormány között, a mely az osztrák kormányt kötelezi, a magyar kormányt pedig feljogosítja arra, hogy a készfizetések felvétele záros határidőn belül megvalósíttassék. A király felfogása az volt, hogy az osztrák kormány az előző megállapodásokat köteles tiszteletben tartani.

A királynak ez az álláspontja azonban nem tudott akadálytalanul érvényesülni, mert az osztrák miniszterelnök a királlyal is tudatta azt, a mit a tárgyalások előző folyamában a magyar kormánynak is tudomására adott, hogy **vannak olyan megállapodások is, a melyek viszont az osztrák kormányt jogosítják fel annak követelésére, hogy a magyar kormány készfizetések felvételének szorgalmazásától elálljon.**

A két kormány előzetes tárgyalásai során több ízben megtörtént ugyanis, hogy az osztrák miniszterek

egyre kitérő, akadékoskodó feleleteket adtak valahányszor a magyar kormány a készfizetéseket megsűrgette. Ha a bankkérdés felmerült s a magyar kormány a készfizetéseket mint *junktumot* hozta napirendre, az osztrák miniszterek himezték-hámozták, köhécseltek s olyan magatartást tanúsítottak, mintha tudnának valamit, csak szólni nem akarnak s mintha nem akarnák a magyar minisztereket bizonyos dolgok előadásával zavarba hozni.

A nagy rejtély azonban egy napon mégis csak megoldódott. Mikor a magyar kormány a tárgyalás alkalmával kijelentette, hogy a bankszabadság meghosszabbításába a készfizetések felvétele nélkül nem megy bele, az osztrák miniszterek nem kerteltek tovább, hanem egyszerűen hivatkoztak egy

titkos megállapodásra,

mely a *Wekerle- és a Bienerték-kormány között jött létre*, s a melynek az a lényege, hogy a magyar kormány szorgalmazni fogja ugyan a készfizetések felvételét, *de sem junktumot nem állít föl a bankkérdés és készfizetés között, sem pedig nem fogja az osztrák kormányt arra szorítani, hogy a készfizetések felvételére nézve törvénybe foglalt és határidőre szabott biztosítékokat adjon.*

A magyar miniszterek utánanézésén az előzményeknek kénytelenek voltak meggyőződni róla, hogy **egy ilyen megállapodás a Wekerle- és a Bienerték-kormány között tényleg létrejött és az osztrák kormány bizonyos mértékben tényleg jogosítottnak érezhette magát arra, hogy a készfizetések felvételére vonatkozó követelést ne vegye komolyan.**

A magyar kormány azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a régi többség, a melyre a magyar kormány annak idején ezt a kötelezettségét alapította, eltűnt és így hiányzik a parlamentáris bázis ahhoz, hogy a jelenlegi kormány ezt a régi megállapodást fennállónak ismerhesse el, míg ellenben Ausztriában a parlamenti bázis a Bienerték kormány idejében is éppen olyan föderatív természetű, mint volt a régi kormányok alatt, tehát a régi megállapodások az osztrák kormányra nézve ma is kötelezők.

Ajálja a nagyérdemű közönség becses
figyelmébe ujonnan, a modern kor igényei-
nek megfelelően berendezett üzletét o
Dessewffy tér 4. szám alatt. Tőkegy féle-ház. o—o—o—o
Pővárosi elsőrangú cégeknél több éven át mint szabász működtem, mely elég garanciát nyújt arra, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítem.

BIRÓ JÁNOS

férfi szabó
Makó

Mindennemű öltönyök a legújabb divat
szerint, izléses kivitelben, legjutányosabb
árban készíttetnek. o—o—o—o

Nagy választék hazai és külföldi szövetekben.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Elsőrendű munkások felvételnek.

Bécsi tanácskozások

Lukács tovább tárgyal

Exszpressz tudósítás.

A királyi audienciáknak meglett az az eredménye, hogy a két kormány a tárgyalások fonalát újra felvette, sőt kilátás is van a meg egyezésre. Több formulát is közölnek a lapok, de a kormány a hiteles megegyezést még nem tette közzé.

Khuen-Héderváry miniszterelnök a délelőttöt Bécsben töltötte, délután 2 órakor indult el Bécsből és este 7 órakor érkezett haza. Lukács László Bécsben maradt és tárgyal az osztrák miniszterekkel.

Mi van a kompromisszumban?

A bécsi lapok meglehetősen tájékozatlanok a megoldás felől. A Neue Freie Presse ma reggeli száma ezeket írja:

„A magyar kormány azt az engedményt kapja, hogy a készfizetések felvételére vonatkozó előfeltételek nem csupán úgy, mint a Körber-féle javaslatban, a törvény indokolásába, hanem magába a törvénybe is belekerülnek, még pedig nem negatív körülírással, hanem pozitív formában. Az osztrák kormány viszont azt az engedményt kapja, hogy a készfizetések felvételének időpontját mégis a két parlament, — tehát a Reichsrat is, — állapítja meg.“

Ezzel szemben a Neues Wiener Tagblatt így ír:

„A jegybank vezetőinek a tárgyalásokba való bevonása arra mutat, hogy magával a bankkal akarják megjelöltetni azt az időpontot, a mikor a készfizetéseket fel kell venni.“

Már a só is drágább lesz

Mungóék jóvoltából

Makó, nov. 31.

Emeld föl a kezed, kispénzű felebarátom, aki verejtékezedre, kinlódva húzod a nyomoruság szekerét, aki csak ünnepponon mersz huféle táplálékot szerezni szerény asztalodra, aki reszkette szorítod ki zsebedből pár hatosodat gondülő boroscára, aki keseregye panaszkodsz a napnak minden órájában — ha másnak nem, önmagadnak — a megélhetés gyalázatos nehézségeiről, — emeld föl a kezedet és vakard meg a füled tövét megint, sóhajts kesereset és legalább káromkodj egyet. Hiszen egyebet ugye tehetsz . . .

És pedig ezért vakard meg a füled tövét megint, felebarátom és ezért káromkodjál:

A képviselőház elé Lukács László pénzügyminiszter által benyújtott költségvetésnek a pénzügyminisztérium számadásait tárgyzó tétéleinél a sójövédék jövő évi bevételre 6 millió 385 ezer koronával van főlvéve. Ez a tétel tehát 700 ezer koronával nagyobb bevételt irányoz elő a jövő esztendőre a sóból, mint az idén volt.

Tehát már a só is megdrágul. Eddig volt 13 krajcár kilója. Borzasztóan drága volt ez az ár is! Országunkban óriási mennyiségű só terem. És ezt a hatalmas sótermést

monopolizálta magának az állam, — mert ebből óriási jövedelmet tud magának biztosítani. Ez a legigazságtalanabb jövedelem, szinte uszora-jövedelem, szinte rablás! Éppen a só adóztatják és árultatják oly hallatlanul méregdrágán, — a só, amivel egyedül képes megízesíteni zsirtalan, szegényes eledelét a legszegényebb, legnyomorultabb lakója is ez országnak.

A só megdrágítása csak a szegény ember megélhetése ellen irányuló igazságtalan, uszoráskodó és képtelenül buta intézkedés! — Aki nek van pénze, aki gazdag, — az valóban meg sem érzi, ha egy krajcárral emelkedik a só kilójának ára, — míg az államkincstár milliókkal gazdagodik a krajcárokból — Amde a szegény, a nyomorult óriási többség, akinek barna kenyere, avas szalonnája csak a só által válik ehetővé, a nemzetnek és a fejlődő államnak ez a fentartó lelke, eleme keserűen felzudul, jegosan, méltán lázong az egykrajcáros áremelés ellen is, — mert e legnagyobb rabló-igazságtalansággal súlyosítják megélhetését az ilyen gyalázatos áremeléssel a tökéletlen célu államkincstár gyarapítóit.

Az erdélyi hatalmas, mérhetetlen tartalmu sóhegyeket fináncok állják körül töltött fegyverekkel őrzik a szegények nyomorult eledelének az ízét, a tápláló erejét . . . Mikor az egész ország fölajdul az élelmiszerek megfizethetetlen drágasága miatt, — mikor az uralmon lévő gögös és buta kormány fülébe ezer felől belejajdul, beleordít a nyomoruság követelő szava, — akkor előül egy nagyfülü, de a jajszavak, a követelések előtt egészen megsüketült nagyur, egy magyar miniszter, aki csak annyit tud a gatyás, rongyos nyomorult népről, — amennyit az osztrák császár, — tehát semmit, nem ismerheti, nem értheti meg annak a szegény, kiuzsorázott parasztnak és nyomorogva tengődő kisiparosnak, kishivatalnoknak azt a fájdalmas fölzudulását emiatt a rongyos egykrajcár miatt, amivel ő, a kemény szívű és süket fülü kegyelmes önkényűleg fölemeli legnéki-

lőzhetőlenebb napi szükségletünk, táplálékunk árát.

Azt az urat nevezik mungóék pénzügyi kapacitásnak? Azt a rokkanat agyu bécsi lakájt, aki mérhetetlenül hazafiatlan számítással ellopja a szegény ember szájizét, — csak azért, hogy ostoba, céltalan, nevétségesen szomorú cifra hadseregre dreadnoughtokra, parseval-féle császári-játékszerekre teljék a nemzet jogos millióiból! — Görbe lelkű, hibbant lakájt az, mungó urak, — aki előtt több a császár szemöldökének egy ideges rándulása, mint a kiuzsorázott Magyarország ezer sóhaja, fájdalmas kiáltása . . . — Hanem az igaz, hogy maguknak, tekintetes és kegyelmes mungók, nem pénzügyi-ördög ez az ur, hanem egy finom finánc-isten, aki a nemzet [szegény-millióinak szájaize árán is mégis [csak visszaharáscol valamit az állam (önöknek nyitott) kincstárába ama pengők millióiból amiket fölemésztettek az erőszakos, gyalázatos, bankó-esős választások! . . .

Lapelárusító fiúk felvételnek a kiadóhivatalban.

NAPI HIREK

— **Bezárják az összes iskolákat.** Galambos Ignác dr. polgármester felhívása folytán Paku Imre dr. városi főorvos ma megvizsgálta a főgymnázium kivételével az összes iskolákat és azok mindegyikében igen sok járványos beteget talált, ezért az összes iskoláknak bezárását javasolja.

— **A város pénzeinek gyümölcsösztetése.** Makóvárosának körülbelül 800 ezer koronája van, melyet bizonyos arányban minden évben három makói pénztézetben helyez el. Minthogy a város pénzei állandóan csak 4 százalékot jövedelmeznek, Pákh Kálmán gazdasági szaktanácsos ma délelőtt indítványt adott be a város képviselőtestületéhez, melylyel azt célozza, hogy a 800 ezer korona ne takarékpénztárral gyümölcsösztessék, hanem azt eladja a gazdasági szaktanácsos, hogy a város a pénzen fődét vásároljon és azt adja ki hasznabérbe, akkor a város jóval nagyobb kamatot ér el, mint 4 százalékot. A gazdasági szaktanácsos indítványt e havi rendes közgyűlésen tárgyalja a város képviselőtestülete.

— **Az Ehrlich 606 gyógytartama.** Az Ehrlich 606 prop. a. u. m. eddig végzett kísérletek célja az volt, hogy a szer gyógyhatását kipróbálják. Ez év augusztusában Nagy Albert dr. a budapesti újságírók egyesületének főorvosa, engedélyt nyert, hogy a szer hatását ambuláns-betegeken kipróbálja. Különösen az államvasutak rendelőintézetében végzett kísérletei alapján megállapította, hogy a szer föltétlen biztos hatású egy a kezdődő, mint az idült betegekkel szemben és gyorsaság tekintetében is fölülmulja az eddigi gyógyszereket. Nagy Albert dr. kísérleteinek eredményéről jelentést küldött Ehrlichnek, amelyre ma kapott választ. Ebben Ehrlich azt írja, hogy a 606-os preparátumból eddig negyvenezer adagot küldött szét és alkalma volt kimerítő tapasztalatokra szert tenni. A gyógyítás eddigi eredményéről az orvosi szaklapokban irt referátumaiban számol be és kijelenti, hogy a szer gyógyértéke abszolút biztossággal megvan állapítva s a további kísérletekből most már a preparátum gyógytartamát kell megállapítani.

— **A téglagyár forgalma.** Pákh Kálmán városi gazdasági szaktanácsos, ma terjedelmes jelentést terjesztett be a városi tanácshoz a téglagyárnak mult havi üzlet forgalmáról. A gazdasági szaktanácsos jelentése szerint a téglagyár üzletforgalmánál elég szép hasznót bűntet fel. E körülményt megörökítjük, mert ez talán az első eset, mikor a város egyik vállalatának hasznáról lehet szólni.

— **Az új vincellér.** Makóváros tanácsa néhány nappal ezelőtt Szabó Mihályval töltötte be a megüresedett vincelléri állást. Az új vincellér ma foglalta el állását.

— **A szocialisták értekezlete.** Ma folyt le az alföldi szocialisták kerületi pártértekezlete Szegeden. Délelőtt népgyűlést tartottak az általános, titkos, egyenlő választójog érdekében, a délutáni értekezleten

pedig többek közt elhatározták, hogy a kerületi székhelyet Békéscsabáról Szegedre helyezik. Következett a napirend legfontosabb része, az alföldi kerület megalakítása. Varga Ferenc ismertette az erre vonatkozó tervezetet s az értekezlet a kerület megalakítását elhatározta. Megválasztották azután a kerületi vezetőséget, amelynek tagjai a következők lettek: Varga Ferenc Arad, Szombath Pál Szeged, Dénes József Szabadka, Csikós Pál Makó, Posztós Sándor Hódmezővásárhely, Bielik András Békéscsaba, Moravszki Mátyás Medgyesegyháza, Rajki Sándor Orosháza, Bódi János Kiskunfélegyháza. Következtek az indítványok, amelynek során Rajki Sándor orosházai kiküldött indítványozta, hogy az első parasztszocialistának, Dózsa Györgynek — halála 400 éves évfordulója alkalmából — szobrot állítsanak s az ország proletárait kiáltványban hívják föl adakozásra. Az indítványhoz Jócsák Kálmán kerületi párttitkár szolt s kijelentette, hogy az első alföldi kerületi pártértekezlet méltóbban nem fejezheti be munkáját, mintha ezt az indítványt egyhangú lelkesedéssel magáévá teszi. A kongresszus tényleg nagy lelkesedéssel mondta ki, hogy Dózsa Györgynek szobrot állít.

— **A város jövedelme.** Makóváros közpénztárába a legutóbbi 10 nap alatt 641 korona 88 fillér folyt be helyi üzletekben.

— **Tűz** Ma délelőtt Mészáros Mihály istállójában tűz ütött ki. A kocsis által eldobott cigaretta következtében kigyuladt a csutkaszár, melyet azonban a szomszédok még azelőtt elfojtottak, mielőtt nagyobb veszedelmet okozott volna.

— **Perzselyrabló asszony.** Gyurkovits Jánosné pitvarosi asszony bemászott baptista imaház ablakán s az ott levő persely tartalmát, husz koronát, ellopta. A szegedi királyi törvényszék két hónapi fogházra ítélte az asszonyt.

— **Halottak napján.** Az esztendőnek egyetlen-egy napja se emlékezett annyira a mulandóságra, mint a halottak napja, amelyen eszébe jut a keresztény embernek minden gyarlósága, bűne, gondolva a bünt követő büntetésre, esetleg az irgalomra, kegyelemre. Ilyen vallásos eszméket mutat be megtestesítve, könnyen szemléltetővé téve az Uránia színház szerdai előadásán, amikor a hét főbűnt és az irti imádságot tüzte ki műsorra, emellett azonban gondoskodott arról is, hogy a színházban az életet is megtalálja a látogató, lesznek tanulságos és mulatságos dolgai is. A közönség nem is panaszkodik, mert a műsor minden előadáson kitűnő.

— **Tanító nem harangozó.** A napokban választották meg Öriszentmártonban Rákossy János okleveles tanítót, akinek a pályázat szerint huszonnégy tojás van a dotációjában. Mikor közölték a fiatal tanítóval a választás eredményét, a plébános ur egyszerűsággal felvilágosította kötelességeiről, mondván:

— **Harangozni fog,** édes barátom, az Ur dicsőségére. Megfelöltöztet engem, ha oltár elé igyekszem dicsérni az Urat. Istenes dolog mind a kettő, csak azok az átkos újságok teszik nevetség tárgyává ezt a gyönyörű hivatást. A gyerekekkel nem lesz

sok baj. Nem kell sokat tudni, mert *ha paraszt sokat tud, az kész veszedelem.*

A fiatal tanító erre azt a választ adta a plebánosnak:

— Hát ha önöknek harangozó, meg öltöztető kell, minek választottak tanítót?

Ezzel sarkon fordult és faképnél hagyta az eklézsiát. Az őriszentmártoni plebános úgy látszik, még nem tudja, hogy az Ur 1910-ik esztendejében a tanítók már nem harangoznak, hanem fontos kulturális munkát végeznek a katedrán.

— **A hurcolkodás ideje.** Itt a házbérnegyed és egyúttal a hurcolkodás ideje. November és május: ez a két időszak a legforgalmasabb a lakásváltoztatásokat tekintve. Máris megjelentek az utcákon a nyikorgó, nehéz stráfkocsik és megindult a hurcolkodás. Szegény ember félve őrzött rozoga butorai és az uri szalonok drága berendezései kerülnek az utcára, a nagy nyilvánosság elé. Mindenképpen kellemetlen mulatság a hurcolkodás, valóságos fölforgatja a házi tűzhely rendjét. Az új és jobbnak remélt lakásból, amelyre áhítozva várt a szerencsétlen partáj, rövidesen kiderül, hogy éppen olyan rossz, mint a régi, sőt talán még valamivel rosszabb is. S ez után ha jön a május, kezdődik minden előről. Egyébként a hurcolkodások hatánapja az idén — mintán egy nap ünnepek közbe — csütörtök délig tart.

— **Szép bajusz nyerhető a Lukács féle „Glória bajuszpedrő”** által mely az eddigi bajuszpedrőket minden tekintetben felülmúlja. A bajusz nevelő, ápolja szépen tartja ugyanarra, hogy rövid idő alatt az egész országban közkedvelt is lett Kapható fehér, barna, fekete színben 30 és 20 filléres dobozokban. Készül Makón az aradi-utcai gyógyszerészeti laboratóriumban. Ugyan ott a gyógyszerárban kapható.

Makói Uránia Színház.

November hó 2-án, szerdán este 8 órakor

nagyhatású előadás

a következő műsorral:

1. **A hét főbűn.** A biblia tanítása testet öltve Színes drámai látványosság.
2. **Aratás Kanadában.** Tanulmányos látványosság.
3. **Mi atyánk.** Az uri imádság drámai jelenetekben megörökítve.
4. **Egy rendellenes leány.** Humoros.
5. **A furfangos vőlegény.** Humoros.
6. **Pali mind soffőr.** Kacagató képsorozat.
7. **A szabadság hajnala.** Nagy drámai látványosság 1848-ból.

Helyárak: I. hely 80, II. hely 60, III. hely 40, karzati ülő 50, karzati állóhely 20 fillér.

Kedvezményes bérletfűzetek válthatók **Endrei Márton** és **Vészi Dezső** urak üzletében, este a a pénztárnál.

Tisztelettel:

AZ IGAZGATÓSÁG.

A tanárok amerikáznak!

Barkóczy bosszúja

— *Express tudósítás* —

Makó, nov. 1.

Mához egy hétre kongresszusra gyűl össze az ország tanársága. Állást kell foglalnia a közoktatási miniszternek ama lépése ellen, hogy a tanárok fizetését nem rendezték, ellenben a heti órák számát fölemelték tizennyolcra huszra és a szolgálati időt fel akarják emelni harminc évről harmincötötre.

A tanárok között nagy az lelkesedés. Huszonhét éve nem javult a helyzetük és most gróf Zichy Jánostól határozott ígéretük volt. Az őket ért igazságtalanságért sokan báró Barkóczyt vádolják, azt hiszik, hogy csodálatos, érthetetlen nagy hatalom van a kezében, a melyet arra akar felhasználni, hogy a tanárságot a kongregációk szolgálatába hajtsa. Minthogy a tanárság egy része nem volt hajlandó semmi áron a kongregációk szolgálatába szegődni, részint bosszúból, részint pedig, hogy megpuhítsa és rossz helyzetükben kiszolgáltatva legyenek neki, akadályozta meg Barkóczy a tanárok fizetésrendezését.

Voltak a tanárok közt olyanok, a kik a sztrájkra gondoltak elkészenedésükben. Tanársztrájk azonban kivihetetlen valami. De más fog történni. Az elkeseredett tanárok, a kiknek munkája minősége különben is jóakarattól függ, amerikáznifognak.

Tetszik tudni mit jelen ez? Körülbelül annyit: a tanár pontosan bemegy az órára, mert erre a törvény kötelezi. De arra már nem kötelezi a törvény, hogy hivatását lelkesedéssel is végezze. Jönnek majd a szakaszok, de lélek nélkül való sivár magyarázások és feleltetések. Egy bürokrata ridegségével tartja be majd a tanár a hivatalos órákban. Egyesületekből kilép, ingyen munkát (munka gimnáziumok, szabad liceumok, vidéki kultúregyletek vezetése stb. stb.) nem végez többé.

Hogy ilyenformán valóságos kulturbotránynya növekedik a dolog, az bizonyos.

Ha csak a magyar társadalom — mert gyermekei révén ezt is érdeklő a kérdés — sakára nem áll, s rendet nem teremt, megtörténik Magyarországon az a példatlan dolog, hogy tanárok amerikáznifognak.

Ha ŐSZÜL a haja

ooo Lukács-féle ooo

Hajregenerátort használja.

Teljesen ártalmatlan szer, mely rövid használat után vissza adja az őszhajnak eredeti színét, fiatalkori szépségét, rugékonyságát. Sem kezet, sem ruhát nem piszkít. Használati utasítás minden üvegen.

Kapható egyedül

Lukács Ferenc

Megváltó gyógyszerárban Aradi-u.

Hurokra került rablók

A járandói betörők kézre kerültek

— Lapunk tudósítójától —

Makó, nov. 1.

Néhány nappal ezelőtt részletes tudósítást közöltünk arról, hogy **Szilágyi Sándor** makói gazdálkodónak járandói tanyáján rablók jártak, kik a kotárkát akarták felfeszíteni és buzáját akarták megdézsmálni.

Elmondottuk annak idején azt is, hogy Szilágyi Sándort, mikor a rablók kotárkáját fessegették, kutyája ugatása ébresztette fel és kijött, de mivel a vakmerő rablók egymás után két lövést intéztek rája, mire ő sértetlenül visszafutott tanyájába és segítségért kiabált, mire a rablók harmadszor az ablakán löttek be. Azután pedig, mivel a kotárkával nem boldogultak, eltávoztak.

A makói rendőrség Szilágyi feljelentése után nyomban megindította a legerélyesebb nyomozást.

Kimentek a helyszínére, hol **Báló Mihály** 21 éves suhanc egyik szomszédnak a bérese kiabálta legjobban, hogy ha ő tudná, ki a tettes, feljelenené a gazembert. Báló viselkedése úgy tünt fel mindenkinek, mint azé az emberé, ki felgyújtja a házat és ő maga kiabál legjobban.

A szószátyár fiatalembert a rendőrség mindjárt vallatóra fogta, aki nyomban kivallott annyit, hogy a tettes egyik mulatni szerető [cimborája, **Nagy István** béres, ki szintén 21 éves, követte el.

Most már helyes nyomon volt a rendőrség. Igaz ugyan, hogy a két fiu közül még eddig nem lehetett megállapítani határozottan, hogy melyik lőtt. Báló elismerte, hogy ő kétszer lőtt Szilágyira, de azt állítja, hogy Nagy István volt az, ki visszament Szilágyi ablakához és azon belőtt.

Megállapította a rendőrség a két suhanc vallomásából, hogy a fegyvert is lopták tőltennyel együtt gazgájuktól.

A rendőrség előtt egész nyilvánvaló, mert különben is elismerték a rablók, hogy zsákokat vittek magukkal, melyeket Szilágyi kotárkájából akartak megtölteni, még azon az áron is, ha Szilágyit agyonlövik. Az erős kotárka azonban nem engedett a csoroszlának, melylyel azt fessegették.

Báló Mihály még annyit is kivallott, hogy tavasz óta a környékben levő tanyákról folyton lopta a baromfiakat, buzát, kukoricát és árpát s azokat értékesítés végett **Balázs Pál** tanyái gazdálkodónak adta át. A buzát is ideszándékozta vinni.

A két suhanc ellen rablás bűntette miatt, Balázs Pál ellen pedig orgazdaság miatt indították meg az eljárást.

REGÉNY.

A zsidó kántor leánya.

Irta: **Egy volt 48-as honvédtüzér.**

(3)

— Kedves főhadnagyom. Öreg embernek aludni is kell. Ön holnap hajnalban elhagy bennünket. Aki katona, annak tüzön vizen keresztül kell halni parancsra: királyáért és hazájáért. Én nagyon sötét fellegeket látok a politikai ég hátán. Attól tartok, hogy a nemzetiségi zugolódás kommandora indult meg a magyar faj ellen a nélkül, hogy a mi áldott lelkü felséges királyunk V. Ferdinánd tudna felőle. Adja Isten, hogy feltevésem be ne bizonyosodjék. Isten vezérelje utjában s hozza vissza hozzánk mihamarább. A magyar ember szavát tartja. Iza az öné. Én öreg vagyok már anyjukkommal együtt, amint elhatároztuk úgy lesz. Ön kvétályi fog és átveszi gazdaságaimat, azután legyenek boldogok.

Erre még a keménylelkű katona is meglágyult. Meghatva csókolta meg a szülők kezét s annyit mondott: „ha élek, ezen atyai jószágokra érdemessé teszem magamat.”

Braun kántor szólalt fel most:

— Főhadnagy ur, emlékezék meg a zsidó bucsuszavaira. Ön nagy megpróbáltatásoknak néz eléje. Meglehet, hogy most egy sorban fog harcolni a békétlenkedők ellen a magyar csapatokkal, mert ezidő szerint mindannyian mint V. Ferdinánd felséges urunkra megesküdött testvérharcosok sorakoztak; de nem lehetetlen, hogy ez a sor ketté válik és egymás ellen fog fegyvert, ekkor önnek a szíve, a katonai parancs és meggyőződése közt kell választania. Mert ezt csak nem tételezi fel Iza küssaszonyról, hogy olyan férfiakat nyujtsa majdan kezét, aki az ő honfi-vérei ellen harcolt. Isten ne adja, hogy ez bekövetkezzék. És most vezesse utait az Ur szerencsében, a király és haza szeretetében, a mielőbbi viszontlátásig.

De már erre a szavakra a házi gazda is azt mondta: nem tudom honnét jósolgat az én Mózesem ily bekövetkező borzalmas dolgokat, csak annyit mondok, hogy hazám ellen: küzdő férfiak Izámát soha sem adnám, ez esetben a szavam alól feloldottnak érezném magamat.

(Folyt. köv.)

Önt is érdeklí, hogy Károlyi Mihály megnagyobbított főtéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

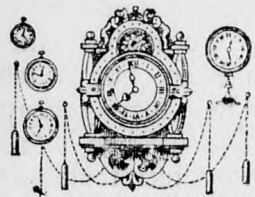
talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló, kocsis és-butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormentesítő **olaj.**

Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzin, petrole-elsőrendű gépkendő **olajok és zsírok.** Saját készítettű **meszelők, kefék, ecsetek** — — dus választékban.

Órás-üzlet átvétel.

Alulírott van szerencsém Makó város és vidéke nagyérdemű közönségének tudomására hozni, hogy **Makón, a városházával szemben levő KRAJCSOVICS JÓZSEF-féle órás üzletet átvettem,** ahol elvállalok az órás és ékszerész szakmába vágó legkomplikáltabb javításokat és különlegességeket u. m.: összetörött és régi órákat, **chronometereket, 1/4 ismétlő zsebórákat és zsebweckereket** és mindennemű órák és ékszerek javítását biztosan és lelkiismeretes jótállás mellett javítok, a miről tanuskodik az is, hogy Makón egyik órás és ékszerész üzletben 8 évig voltam alkalmazva.

Hivatkozva sok éven át szerzett tapasztalataimra és szerény igényeimre, úgy javítoknak, mint új áruk-nál nagyon csekély haszonnal megelégszem. Minden egyes órát, legyen az javítás vagy új óra, magam fogom előre szabályozni, melyel biztosítom a n. é. közönséget, hogy egy fillér sem lesz hiába fizetve.

A nagyrebecsült közönség pártfogását tisztelettel kéri:

Szentmiklósi Ferenc.

Egy jó házból való fiút tanulóknak felveszek.

Ertesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a o „**Kölcsönközvetítő Ingatlan és Jelzálog Forgalmu**” irodámat a Toldy és Hajnal utca sarkán levő 7. számú lakásomban helyeztem át. 0000

Kuliner Sándor.

Elabó szőlő-föld.

Patkos Istvánnak az uj-kortyogóban levő 1 napos szőlő földje örökaron **eladó.** szabadkézből

000 Tudakozódni lehet: 000

Szentpéteri Sámuellel

2463. szám alatt Rákócy-utca.

GYÜMÖLCS-FA és rózsafa eladás.

Egy évet nyer az, aki gyümölcs-fáit és rózsáit ősszel ülteti el. Már előjegyezhetők a legfinomabb fajú alma, körte, barack, ringlő, befőzni való aranyalma, cseresznye és meggyoltványok, továbbá szabad földön nemesített, 2 éves koronával bíró különféle fajú nemes rózsák, örökzöld thuyák, akácok stb

Breuer Gusztáv

mérnök makói belsőnyomási falkolájából, ahol a kívánt fajok személyesen is kiválaszthatók. Megrendelések és előjegyzések elfogadhatnak úgy kint a helyszínen a falkolában, mint pedig BREUER ZOLTÁN Órangyalhoz címzet gyógyszer-tárában. (Telenfon szám 92.) Makón. A gyümölcsfák heti piacok alkalmával a püspökkert előtt beszerezhetők október hó második felébe.

Véber & Bárány

gyógyszertára az „Isteni gondviseléshez”

Szegedi-utca **Makó** Szegedi-utca

Vegyí, gyógyszerészi és higienikus készítmények.

Mindennemű híres belföldi és külföldi engedélyezett gyógyszerészi különlegességek — kötszerek — gummi-, pipere cikkek nagy raktára. Különösen ajánljuk az általunk készített legjobb hatásu

arcz- és kézápoló **Ibolya-crémet**

mely 2—3 nap alatt minden arcot fehérré, simává s üdévé varázsol.

Ára: Az Ibolya Arc-crémnek 1 korona.
Az Ibolya Arckenőcsnek 1 korona.
Az Ibolya Szappannak 70 fillér.

Olesó bevásárlási forrás!

Megnyilt Király Lajos Női divatáruháza Rotter Gyula

mellett a „Korona szálloda” átellenében.

Olesó árban lehet beszerezni a legdivatosabb női kabátokat. Nagy raktár fehérművekben: női ingek, háló kabátok, és nadrágok, Clot, lüszter, schiffon alsók és kötények, Csecsemő és intézeti leány kelengyék. női Sapkák. Gyermek ruhák, Szörme gallérok és muffok.

Nagy választék Szövet és csipke blúzokból és szövet aljakból.

Szabott árak!